नेपाल राजपत्र

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ३५) काठमाडौं, कात्तिक १ गते २०४२ साल (अतिरिक्ताङ्क ३४

भाग ३

श्री ५ को सरकार

कानून तथा न्याय मन्त्रालयको

सूचना १

सरकारी मुद्दासम्बन्धी (पाँचौं संशोधन) नियमावली, २०४२

सरकारी मुद्दासम्बन्धी नियमावली, २०१८ लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले, सरकारी मुद्दासम्बन्धी ऐन, २०१७ को दफा १० ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यी नियमहरूको नाम "सरकारी मुद्दासम्बन्धी (पाँचौं संशोधन) नियमावली, २०४२" रहेको छ ।

(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. सरकारी मुद्दासम्बन्धी नियमावली, २०१८ को नियम २ मा संशोधन : सरकारी मुद्दासम्बन्धी नियमावली, २०१८ (यसपछि "मूल नियमावली" भनिएको) को नियम २ को खण्ड (ङ) को सट्टा देहायबमोजिमको खण्ड (ङ) राखिएको छ र खण्ड (च) झिकिएको छः–

"(ङ) "जिल्ला न्यायाधिवक्ता" भन्नाले जिल्ला न्यायाधिवक्ताको काम गर्ने अन्य सरकारी वकील वा सो काम गर्न तोकिएको अन्य कर्मचारीलाई समेत जनाउँछ ।"

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

३. रूपान्तर : मूल नियमावलीमा प्रयोग भएको "सरकारी अभियोक्ता" र "सहायक सरकारी अभियोक्ता" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "जिल्ला न्यायाधिवक्ता" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

सूचना २

सरकारी बकीलसम्बन्धी (चौथो संशोधन) नियमावली, २०४२

सरकारी वकीलसम्बन्धी नियमावली, २०२८ लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले, सरकारी मुद्दासम्बन्धी ऐन, २०१७ को दफा १० ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यी नियमहरूको नाम "सरकारी वकीलसम्बन्धी (चौथो संशोधन) नियमावली, २०४२" रहेको छ ।

(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. सरकारी वकीलसम्बन्धी नियमावली, २०२८ को नियम २ मा संशोधन : सरकारी वकीलसम्बन्धी नियमावली, २०२८ (यसपछि "मूल नियमावली" भनिएको) को नियम २ को खण्ड (ख), (ग) र (घ) झिकिएका छन् ।

३. मूल नियमावलीको नियम ६ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ६ को सट्टा देहायको नियम ६ राखिएको छः–

"६. सरकारी वकीलको कार्यालय : (१) महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय काठमाडौंमा रहनेछ । सो कार्यालयमा मुख्य न्यायाधिवक्ता, अतिरिक्त न्यायाधिवक्ता, सह-न्यायाधिवक्ता, उप-न्यायाधिवक्ता र सहायक न्यायाधिवक्ता रहनेछन् ।

(२) प्रत्येक क्षेत्रीय, अञ्चल र जिल्ला सरकारी वकील कार्यालयहरूमा आवश्यक भएजति सरकारी वकीलहरू रहनेछन् ।

(३) मध्यमाञ्चल क्षेत्रीय अदालत बाहेक प्रत्येक क्षेत्रीय अदालतको सदरमुकाममा छुट्टै क्षेत्रीय सरकारी वकील कार्यालय रहनेछ ।

तर यस नियमावलीको प्रयोजनको लागि महान्यायाधिवक्ताले आफ्नो कार्यालयका कुनै सह-न्यायाधिवक्तालाई मध्यमाञ्चल

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

क्षेत्रीय अदालतको क्षेत्रभित्रको तात्पर्यका लागि क्षेत्रीय न्यायाधिवक्ता तोकिदिन सक्नेछ र निजको अधिकार र कर्तव्य अरू क्षेत्रीय न्यायाधिवक्ताको सरह हुनेछ ।

(४) प्रत्येक अञ्चल अदालतको सदरमुकाममा अञ्चल सरकारी वकील कार्यालय रहनेछ ।

(५) प्रत्येक जिल्ला अदालतको सदरमुकाममा जिल्ला सरकारी वकील कार्यालय रहनेछ ।

(६) उप-नियम (४) र (५) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि क्षेत्रीय सरकारी वकील कार्यालय रहेको सदरमुकाममा छुट्टै अञ्चल सरकारी वकील कार्यालय र जिल्ला सरकारी वकील कार्यालय रहनेछैन र अञ्चल सरकारी वकील कार्यालय रहेको सदरमुकाममा छुट्टै जिल्ला सरकारी वकील कार्यालय रहनेछैन ।"

४. मूल नियमावलीको नियम ७ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ७ को उप-नियम (१) को सट्टा देहायको उप-नियम (१) राखिएको छः–

"(१) क्षेत्रीय सरकारी वकील कार्यालय क्षेत्रीय अदालत भवनमा, अञ्चल सरकारी वकील कार्यालय अञ्चल अदालत भवनमा र जिल्ला सरकारी वकील कार्यालय जिल्ला अदालत भवनमा रहनेछ ।"

५. मूल नियमावलीको नियम ८ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ८ को उप-नियम (१) मा रहेको "सम्बन्धित क्षेत्रको सरकारी अधिवक्ताले" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "सम्बन्धित क्षेत्रीय न्यायाधिवक्ताले" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

६. मूल नियमावलीको नियम १९ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम १९ को सट्टा देहायको नियम १९ राखिएको छः–

"१९. महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयको अन्य सरकारी वकीलहरूको काम, कर्तव्य : यो नियमावलीका अधीनमा रही महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयमा रहने अतिरिक्त न्यायाधिवक्ता, सह-न्यायाधिवक्ता, उप-न्यायाधिवक्ता र सहायक न्यायाधिवक्ताको काम, कर्तव्य देहायबमोजिमको हुनेछः–

(क) महान्यायाधिवक्ताको कार्य सम्पादनमा सहायता गर्ने ।

(ख) सर्वोच्च अदालतमा श्री ५ को सरकारलाई सरोकार पर्ने मुद्दामा श्री ५ को सरकार वा श्री ५ को सरकारको कर्मचारीको

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

तर्फबाट पुनरावेदन, निवेदन, प्रतिउत्तरपत्र दायर गर्ने, गराउने र उपस्थित भई बहस पैरवी गर्ने ।

(ग) अन्य कुनै अदालतमा श्री ५ को सरकारलाई सरोकार पर्ने मुद्दामा श्री ५ को सरकारले खटाएमा श्री ५ को सरकार वा श्री ५ को सरकारको कर्मचारीको तर्फबाट फिरादपत्र, प्रतिउत्तरपत्र, पुनरावेदन दायर गर्ने, गराउने र उपस्थित भई बहस पैरवी गर्ने ।

(घ) अन्य कुनै अदालतमा कुनै विशेष महत्व भएको मुद्दामा श्री ५ को सरकारले खटाएबमोजिम कुनै पक्षको तर्फबाट उपस्थित भई बहस पैरवी गर्ने ।

(ङ) मुख्य न्यायाधिवक्ताले गर्नु पर्ने काममध्ये महान्यायाधिवक्ताले तोकेको कुनै काम गर्ने ।

(च) श्री ५ को सरकारलाई सरोकार पर्ने मुद्दामा कुनै अदालतबाट भएको निर्णयमा इन्साफ जँचाउन वा पुनरावेदन गर्न अनुमति माग गर्न पाउनेमा सो माग गर्न श्री ५ को सरकार वा श्री ५ को सरकारको कर्मचारीको तर्फबाट दिनुपर्ने निवेदनसम्बन्धी कारवाई गर्ने, गराउने ।"

७. मूल नियमावलीमा नियम १९ क. थप : मूल नियमावलीको नियम १९ पछि देहायको नियम १९ क. थपिएको छः–

"१९क. कामको विभाजन : यो नियमावलीबमोजिम अतिरिक्त न्यायाधिवक्ता, सह-न्यायाधिवक्ता, उप-न्यायाधिवक्ता र सहायक न्यायाधिवक्ताले गर्नुपर्ने कामको विभाजन महान्यायाधिवक्ताले र निजको अनुपस्थितिमा मुख्य न्यायाधिवक्ताले गर्नेछ ।"

८. मूल नियमावलीको नियम २० मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम २० को सट्टा देहायको नियम २० राखिएको छः–

"२०. महान्यायाधिवक्ताको निर्देशन : यो परिच्छेदबमोजिमको कर्तव्य पालन गर्दा मुख्य न्यायाधिवक्ता, अतिरिक्त न्यायाधिवक्ता, सह-न्यायाधिवक्ता, उप-न्यायाधिवक्ता र सहायक न्यायाधिवक्ताले महान्यायाधिवक्ताको सामान्य निर्देशनमा रही गर्नु पर्नेछ । महान्यायाधिवक्ताको अनुपस्थितिमा अरू सरकारी वकीलहरूले मुख्य न्यायाधिवक्ताको सामान्य निर्देशनमा रही कर्तव्य पालन गर्नु पर्नेछ ।"

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

४८४

९. मूल नियमावलीको नियम २१ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम २१ को सट्टा देहायको नियम २१ राखिएको छ :–

"२१. अञ्चल न्यायाधिवक्ता तथा सहायक अञ्चल न्यायाधिवक्ता : यो नियमावलीको अधीनमा रही अञ्चल न्यायाधिवक्ता तथा सहायक अञ्चल न्यायाधिवक्ताको काम, कर्तव्य देहायबमोजिम हुनेछः–

(क) श्री ५ को सरकारलाई सरोकार पर्ने फौजदारी तथा देवानी मुद्दामा श्री ५ को सरकार वा श्री ५ को सरकारको कर्मचारीको तर्फबाट उपस्थित भई बहस पैरवी गर्ने ।

(ख) आवश्यकतानुसार कुनै अदालतमा श्री ५ को सरकारलाई सरोकार पर्ने फौजदारी तथा देवानी मुद्दामा निवेदन, फिरादपत्र, प्रहरी प्रतिवेदन, प्रतिउत्तरपत्र, पुनरावेदन दायर गर्न वा बहस पैरवी गर्न श्री ५ को सरकार वा महान्यायाधिवक्ताले खटाएमा वा प्रचलित कानूनले नै त्यस्तो गर्नु पर्ने भएमा सोबमोजिम गर्ने ।"

१०. मूल नियमावलीको नियम २२ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम २२ को सट्टा देहायको नियम २२ राखिएको छः–

"२२. जिल्ला न्यायाधिवक्ता : यो नियमावलीको अधीनमा रही जिल्ला न्यायाधिवक्ताको काम, कर्तव्य देहायबमोजिम हुनेछः–

(क) श्री ५ को सरकारलाई सरोकार पर्ने फौजदारी मुद्दामा प्रहरीको साथ मौका तहकिकात सरजमिन गर्ने,

(ख) श्री ५ को सरकारलाई सरोकार पर्ने फौजदारी तथा देवानी मुद्दा श्री ५ को सरकार वा श्री ५ को सरकारको कर्मचारीको तर्फबाट दायर गर्ने,

(ग) श्री ५ को सरकारलाई सरोकार पर्ने फौजदारी तथा देवानी मुद्दामा श्री ५ को सरकार वा श्री ५ को सरकारको कर्मचारीको तर्फबाट उपस्थित भई बहस पैरवी गर्ने,

(घ) आवश्यकतानुसार कुनै अदालतमा श्री ५ को सरकारलाई सरोकार पर्ने फौजदारी तथा देवानी मुद्दामा निवेदन, फिरादपत्र, प्रहरी प्रतिवेदन, प्रतिउत्तरपत्र, पुनरावेदन दायर गर्ने वा बहस पैरवी गर्ने, श्री ५ को सरकार वा महान्यायाधिवक्ताले खटाएमा वा प्रचलित कानूनले नै त्यस्तो गर्नुपर्ने भएमा सोबमोजिम गर्ने ।"

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

११. मूल नियमावलीमा नियम २२ क. थप : मूल नियमावलीको नियम २२ पछि देहायको नियम २२ क. थपिएको छः–

"२२क. अन्य सरकारी वकीलले काम गर्न सक्ने : (१) कुनै सरकारी वकील कार्यालयमा कुनै तहको सरकारी वकील अनुपस्थित रहेको वा निजको पद रिक्त रहेको अवस्थामा यस नियमावलीबमोजिम त्यस्तो सरकारी वकीलले गर्नु पर्ने काम सो कार्यालयमा उपस्थित रहेको कुनै पनि तहका सरकारी वकीलले गर्न सक्नेछ ।

(२) मातहत कार्यालयका कुनै सरकारी वकील अनुपस्थित रहेको वा निजको पद रिक्त रहेको अवस्थामा यस नियमावली-बमोजिम त्यस्तो सरकारी वकीलले गर्नुपर्ने काम तालुक कार्यालयका कुनै पनि तहका सरकारी वकीलले गर्न सक्नेछ ।

(३) उप-नियम (२) मा लेखिएदेखि बाहेक कुनै कार्यालयमा कुनै सरकारी वकील अनुपस्थित रहेको वा निजको पद रिक्त रहेको अवस्थामा यस नियमावलीबमोजिम त्यस्तो सरकारी वकीलले गर्नु पर्ने काम अर्को कार्यालयका सरकारी वकीलले गर्नुपर्ने गरी महान्यायाधि-वक्ताले तोक्न सक्नेछ ।"

१२. मूल नियमावलीको नियम ४२ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ४२ को प्रतिबन्धात्मक वाक्याँश (क) झिकिएको छ ।

१३. रूपान्तर : मूल नियमावलीमा प्रयोग भएका देहायका शब्दहरूको सट्टा देहायका शब्दहरू राखी रूपान्तर गरिएको छः–

(क) "वरिष्ठ सरकारी अधिवक्ता" को सट्टा "मुख्य न्यायाधिवक्ता"
(ख) "सरकारी अधिवक्ता" को सट्टा "सह-न्यायाधिवक्ता"
(ग) "क्षेत्रीय सरकारी अधिवक्ता" को सट्टा "क्षेत्रीय न्यायाधिवक्ता"
(घ) "सरकारी अभिवक्ता तथा सरकारी अभियोक्ता" को सट्टा "अञ्चल न्यायाधिवक्ता"
(ङ) "सहायक सरकारी अभिवक्ता तथा सहायक सरकारी अभियोक्ता" को सट्टा "जिल्ला न्यायाधिवक्ता"
(च) "क्षेत्रीय सरकारी अधिवक्ताको कार्यालय" को सट्टा "क्षेत्रीय सरकारी वकील कार्यालय"
(छ) "सरकारी अभिवक्ता तथा सरकारी अभियोक्ताको कार्यालय" को सट्टा "अञ्चल सरकारी वकील कार्यालय"
(ज) "सहायक सरकारी अभिवक्ता तथा सहायक सरकारी अभियोक्ताको कार्यालय" को सट्टा "जिल्ला सरकारी वकील कार्यालय ।"

आज्ञाले,
ध्रुववर्सिंह थापा
श्री ५ को सरकारको सचिव

श्री ५ को सरकारको छापाखाना, सिंहदरबार, काठमाडौंमा मुद्रित ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।